

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2025/166

Karar Sayısı:2025/219

Karar Tarihi:6/11/2025

R.G. Tarih – Sayı:6/1/2026 - 33129

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Küçükçekmece 5. Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) Sayılı Tarife'nin "(A) Mahkeme Harçları" başlıklı bölümünün "III – Karar ve ilam harcı" başlıklı fıkrasının "1. Nispi harç" başlıklı bendinin (a) alt bendinin "el atmanın önlenmesi davaları" yönünden Anayasa'nın 13., 35. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: El atmanın önlenmesi talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'a ekli (1) sayılı Tarife'nin "(A) Mahkeme Harçları" başlıklı bölümünün "III – Karar ve ilam harcı" başlıklı fıkrasının "1. Nispi harç" başlıklı bendinin itiraz konusu (a) alt bendi şöyledir:

	<u>Uygulanan</u> <u>Miktar</u>	<u>Kanunla</u> <u>Getirilen Miktar</u>
<u>a) Konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda esas hakkında karar verilmesi halinde hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden</u>	<u>(Binde</u> <u>68,31)</u>	<u>Binde 36</u>

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Kadir ÖZKAYA, Hasan Tahsin GÖKCAN, Basri BAĞCI, Engin YILDIRIM, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın katılımlarıyla 22/7/2025 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Murat ÖZDEN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayanan Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Anlam ve Kapsam

3. 492 sayılı Kanun'un 2. maddesinde, anılan Kanun'a ekli (1) sayılı Tarife'de yazılı olan yargı işlemlerinin yargı harcına tabi olduğu öngörülmüştür.

4. Kanun'un "Mükellef" başlıklı 11. maddesinde genel olarak yargı harçlarını davayı açan veya harca konu olan işlemin yapılmasını isteyen kişilerin ödemekle yükümlü oldukları, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 120. maddesinin (1) numaralı fıkrasında da davacının yargılama harçlarını dava açarken mahkeme veznesine yatırmak zorunda olduğu belirtilmiştir.

5. 492 sayılı Kanun'un 15. maddesinde ise yargı harçlarının söz konusu Tarife'de yazılı işlemlerden değer ölçüsüne göre nispi esas üzerinden, işlemin nevi ve mahiyetine göre maktu esas üzerinden alınacağı hüküm altına alınmıştır.

6. Anılan Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde değer ölçüsüne göre harca tabi işlemlerde Tarife'de yazılı değerlerin esas olduğu, ikinci cümlesinde de müdahalenin menî, tescil ve tapu kayıt iptali gibi gayrimenkulün aynına ilişkin davalarda gayrimenkulün değerinin dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır. El atmanın önlenmesi davalarında ise harç, el atılan yerin değeri üzerinden hesaplanmaktadır (Yargıtay 1. Hukuk Dairesi, E.2011/12315, K.2012/1735, 21/2/2012; E.2015/8955, K.2015/11493, 6/10/2015; Yargıtay 7. Hukuk Dairesi, E.2023/747, K.2023/2569, 15/5/2023).

7. Tarife'nin "(A) Mahkeme Harçları" başlıklı bölümünde hukuk, ceza ve ticaret davalarıyla idari davalarda, ihtilafsız yargı konularında, Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvurularda ve icra tetkik mercilerinde uygulanacak harç miktarları ve oranları düzenlenmiştir. Bu bölümün "III – Karar ve ilam harcı" başlıklı kısmının "Nispi harç" başlıklı (1) numaralı fıkrasının itiraz konusu (a) bendinde de konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda esas hakkında karar verilmesi hâlinde hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden binde 68,31 oranında karar ve ilam harcı alınması öngörülmüştür. İtiraz konusu kural "el atmanın önlenmesi davaları" yönünden incelenmiştir.

8. Buna göre el atmanın önlenmesi davalarında davanın kabulüne karar verilmesi hâlinde el atılan taşınır veya taşınmaz malın değeri üzerinden nispi harç alınmakta iken davanın reddine karar verilmesi durumunda anılan kısmın (2) numaralı fıkrasının (a) bendine göre davacı aleyhine maktu karar ve ilam harcına hükmedilmesi gerekmektedir.

9. Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ise nispi harca tabi davalarda karar ve ilam harcının dörtte birinin peşin, geri kalan miktarın da kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ödeneceği belirtilmiştir.

10. 16. maddenin dördüncü fıkrasına göre dava açılırken belirtilen harca esas değer yargılama sırasında noksan olduğunun tespit edilmesi hâlinde mahkeme yalnızca o duruşma için yargılamaya devam edecek, takip eden duruşmaya kadar noksan değer üzerinden peşin karar ve ilam harcı tamamlanmadıkça davaya devam edemeyecektir. Nitekim yargı harçlarına ilişkin genel düzenleme niteliğinde olan 27. maddenin üçüncü fıkrası ve 32. maddenin birinci fıkrasında da harcın ödenmemesi hâlinde sonraki işlemlerin yapılmayacağı belirtilmiştir.

11. Yargı kararlarında belirtildiği gibi noksan harcın tamamlanmaması durumunda 6100 sayılı Kanun'un 150. maddesi uyarınca dosyanın işlemde kaldırıılmasına, süresi içinde yenilenmeyen davanın da açılmamış sayılmasına karar verilecektir (Yargıtay 8. Hukuk Dairesi, E.2015/12513, K.2017/17623, 26/12/2017).

12. 492 sayılı Kanun'un mükerrer 138. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde bu Kanun'a bağlı tarifelerdeki 1/1/1994 tarihi itibarıyla geçerli olan nispi harçların %20 oranında artırılması öngörülmüş, üçüncü cümlesinde de Cumhurbaşkanının, bu Kanun'a bağlı tarifelerde yer alan nispi harçları, tarifeler yahut tarifelerin ilgili fıkra ve bentleri itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere bir katına kadar artırmaya, Kanun'la belirlenen oranların onda birine kadar indirmeye, bu had ve miktarlar arasında yeni had, miktar ve nispetler tespit etmeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

B. İtirazın Gerekçesi

13. Başvuru kararında özetle; el atmanın önlenmesi davalarında anlaşmazlık konusunun değeri üzerinden hesaplanan nispi harcın dörtte birinin davacı tarafından peşin olarak yatırıldığı, bu durumun davacıya aşırı bir külfet yüklediği, ayrıca davada haklı çıksa dahi davalının ödeme gücünden yoksun olması durumunda davacının peşin ödediği harcı geri alamadığı, dolayısıyla itiraz konusu kuralla el atmanın önlenmesi davalarında davacıların mülkiyet haklarına ve hak arama özgürlüklerine orantısız müdahalede bulunulduğu belirtilerek kuralın Anayasa'nın 13., 35. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

14. Anayasa'nın 35. maddesinde "*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir./ Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir./ Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.*" denilmek suretiyle mülkiyet hakkı güvenceye bağlanmıştır.

15. Mülkiyet hakkı ekonomik değer ifade eden ve değeri parayla ölçülebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır. Mülkiyet hakkı; kişiye başkasının hakkına zarar vermemek ve kanunların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma, semerelerinden yararlanma ve tasarruf etme imkânı veren bir haktır. Bu bağlamda malikin mülkünü kullanma, semerelerinden yararlanma ve mülkü üzerinde tasarruf etme yetkilerinden herhangi birinin kısıtlanması veya mülkünden yoksun bırakılması mülkiyet hakkına sınırlama teşkil eder (AYM, E.2021/9, K.2022/4, 26/1/2022, §§ 26, 27; E.2021/128, K.2022/68, 1/6/2022, §§ 17, 18; E.2022/61, K.2022/101, 8/9/2022, § 22).

16. Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasında da "*Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.*" hükmüne yer verilmiştir. Buna göre hak arama özgürlüğünün en önemli iki ögesini oluşturan iddia ve savunma haklarını kısıtlayacak, bu hakların kullanımını engelleyecek ve adil yargılanmaya engel olacak kanun hükümlerinin Anayasa'nın anılan maddesine aykırılık oluşturacağı açıktır. Maddeyle güvence altına alınan hak arama özgürlüğü, kendisi bir temel hak niteliği taşımasının yanında diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biridir (AYM, E.2021/9, K.2022/4, 26/1/2022, § 28).

17. Hak arama özgürlüğünün temel unsurlarından biri mahkemeye erişim hakkıdır. Mahkemeye erişim hakkı, hukuki bir uyuşmazlığın bu konuda karar verme yetkisine sahip bir mahkeme önüne götürülmesi hakkını da kapsar. Kişinin uğradığı bir haksızlığa veya zarara karşı kendisini savunabilmesinin ya da maruz kaldığı haksız bir uygulama veya işleme karşı haklılığını ileri sürüp kanıtlayabilmesinin, zararını giderebilmesinin en etkili ve güvenceli yolu yargı mercileri önünde dava hakkını kullanabilmesidir (AYM, E.2021/20, K.2022/84, 30/6/2022, § 10).

18. Kuralla el atmanın önlenmesi davalarında nispi karar ve ilam harcı ödenmesi öngörüldüğünden 492 sayılı Kanun'un 28. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine göre bu davalarda davacılar harcın dörtte birini dava açarken peşin ödemek durumundadır. Davanın reddi durumunda maktu karar ve ilam harcı davacının üzerinde kalmaktadır. Davanın kabulü durumunda ise peşin alınan harç davalı tarafından davacıya ödenmektedir. Dolayısıyla el atmanın önlenmesi davasında davacı nispi karar ve ilam harcı olarak ödediği tutardan dava sonuçlanana kadar mahrum kalmış olmaktadır (benzer yöndeki değerlendirmeler bkz. AYM, E.2022/61, K.2022/101, 8/9/2022, § 26; E.2024/104, K.2024/173, 17/10/2024, § 19).

19. Vergilendirmenin mülkiyet hakkına yönelik bir sınırlama teşkil ettiğinde kuşku bulunmamaktadır. Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarında; vergi ve benzeri yükümlülükler ile sosyal güvenlik prim ve katkılarını belirlemeye, değiştirmeye ve bunların ödenmesini güvence altına almaya yönelik müdahalelerin -taşıdığı amaçlar dikkate alındığında- devletin mülkiyetin kamu yararına kullanımını kontrol veya düzenleme yetkisi kapsamında incelenmesi gerektiği kabul edilmiştir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. AYM, E.2019/100, K.2020/62, 22/10/2020, § 14; *Türkiye İş Bankası A.Ş.* [GK], B. No: 2014/6192, 12/11/2014, § 48; *İskenderun*

Demir ve Çelik A.Ş. [GK], B. No: 2015/941, 25/10/2018, §§ 45, 46; *Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.* [1. B.], B. No: 2015/12721, 18/4/2019, §§ 36, 37).

20. Bu itibarla kural gereğince nispi harca tabi el atmanın önlenmesi davalarında peşin olarak ödenen harçtan davacılar belli bir süreyle mahrum kaldığından kuralın davacıların mülkiyet hakkını sınırladığı anlaşılmaktadır (AYM, E.2024/104, K.2024/173, 17/10/2024, § 20).

21. Ayrıca peşin olarak ödenen bu harç mahkemeye erişim hakkının kullanımını belirli ölçüde caydırıcı bir etkiye sahip olduğundan kuralla davacıların mahkemeye erişim hakkı da sınırlanmaktadır (AYM, E.2024/104, K.2024/173, 17/10/2024, § 20; *Abdullah Karataş* [1. B.], B. No: 2019/4150, 3/2/2022, § 29).

22. Anayasa'nın 13. maddesinde "*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*" denilmektedir. Buna göre temel hak ve özgürlüklere sınırlama getiren düzenlemelerin kanunla yapılması Anayasa'da öngörülen sınırlama sebebine uygun ve ölçülü olması gerekir.

23. Bu kapsamda mülkiyet hakkını ve mahkemeye erişim hakkını sınırlamaya yönelik bir kanuni düzenlemenin şeklen var olması yeterli olmayıp yasal kuralların keyfilğe izin vermeyecek şekilde belirli ve öngörülebilir nitelikte olması gerekir (bazı değişikliklerle birlikte AYM, E.2024/104, K.2024/173, 17/10/2024, § 22).

24. Esasen temel hakları sınırlayan kanunun bu niteliklere sahip olması, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir. Hukuk devletinin temel unsurlarından olan *hukuki belirlilik ilkesi* uyarınca kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Kanunda bulunması gereken bu nitelikler hukuki güvenliğin sağlanması bakımından da zorunludur. Nitekim *hukuki güvenlik ilkesi* hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar (AYM, E.2015/41, K.2017/98, 4/5/2017, §§ 153, 154). Dolayısıyla Anayasa'nın 13. maddesinde sınırlama ölçütü olarak belirtilen kanunilik, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesi ışığında yorumlanmalıdır.

25. 492 sayılı Kanun'un 11. maddesinde harcın mükellefi, 15. maddesinde harç alma ölçüleri, 16. maddesinde değer esasına ilişkin hususlar, 25. maddesinde ödeme usulü, 26. maddesinde ödeme yeri, 28. maddesinde nispi harçlarda ödeme zamanı düzenlenmiştir. Harç ödeme yükümlülüğü öngören kuralda da harcın konusunun, matrahının ve oranının herhangi bir tereddüde yer vermeyecek şekilde açık ve net olarak düzenlendiği gözetildiğinde kuralın kanunilik şartını sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

26. Anayasa'nın 35. maddesinin ikinci fıkrasında mülkiyet hakkının kamu yararı amacıyla sınırlanabileceği belirtilmiştir. Anayasa'nın 36. maddesinde ise mahkemeye erişim hakkı için herhangi bir sınırlama nedeni öngörülmemiş olmakla birlikte özel sınırlama nedeni öngörülmemiş hakların da hakkın doğasından kaynaklanan bazı sınırlarının bulunduğu kabul edilmektedir. Öte yandan Anayasa'nın başka maddelerinde yer alan kurallara dayanılarak da bu hakkın sınırlanması mümkündür (AYM, E.2024/104, K.2024/173, 17/10/2024, § 27).

27. Anayasa'nın 141. maddesinin dördüncü fıkrasında "*Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.*" denilmiş ve *usul ekonomisi* olarak da adlandırılan bu ilkeyle yargılama maliyetinin en düşük şekilde olmasının ve bu sürecin mümkün olan en hızlı yöntemlerle gerçekleştirilmesinin yargının görevlerinden olduğu ifade edilmiştir (AYM, E.2017/120, K.2018/33, 28/3/2018, § 18).

28. Yargı harçları, yargı hizmetinden yararlanılması karşılığında devlete ödenen katkı payını ifade etmektedir. Yargı harcı ödeme yükümlülüğünün getirilmesiyle, bölünebilen bir

kamu hizmeti olan yargı hizmetinden yararlananların bu hizmetin maliyetinin bir kısmına katlanması hedeflenmektedir (*Famiye Beğim ve Mehmet Tahir Beğim*, B. No: 2017/21882, 10/2/2021, § 45; *Kemtaş Tekstil İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.* [GK], B. No: 2020/22192, 17/5/2023, § 59). Bununla birlikte yargı harçları, yargı mercilerinin iş yükünün azaltılması işlevine de sahiptir (bazı değişikliklerle birlikte AYM, E.2024/104, K.2024/173, 17/10/2024, § 30).

29. El atmanın önlenmesi davalarında el atılan taşınır veya taşınmazın değeri üzerinden binde 68,31 oranında harç alınacağını öngören kural, bir yandan yargılama giderlerine ilgililerin katılması amacını taşıırken diğer yandan yargı mercilerinin iş yükünün azaltılması amacını taşımaktadır (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. AYM, E.2022/61, K.2022/101, 8/9/2022, § 33; E.2024/104, K.2024/173, 17/10/2024, § 30).

30. Yargı mercilerinin iş yükünün azaltılması ve bu sayede, önlerine gelen uyuşmazlıkları mümkün olan en kısa sürede çözebilmeleri, ayrıca kamu hizmetlerinin aksamadan yürütülmesi için gerekli olan finansmanın sağlanması açısından ilgililerden karar ve ilam harcı tahsilinde kamusal bir fayda bulunduğu açıktır. Bu itibarla kuralla mülkiyet hakkına ve mahkemeye erişim hakkına getirilen sınırlamanın kamu yararı dışında bir amaca yönelik olduğu söylenemez (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. AYM, E.2022/61, K.2022/101, 8/9/2022, § 33; E.2024/104, K.2024/173, 17/10/2024, § 31).

31. Bu yönüyle kural meşru bir amaca dayanmaktadır ancak kuralın meşru bir amaca yönelik olması yanında ölçülü de olması gerekir.

32. Anayasa'nın 13. maddesinde güvence altına alınan *ölçülülük* ilkesi elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elverişlilik* öngörülen sınırlamanın amaca ulaşmaya elverişli olmasını, *gereklilik* amaç bakımından sınırlamanın zorunlu olmasını, diğer bir ifadeyle aynı amaca daha hafif bir sınırlama ile ulaşılmasının mümkün olmamasını, *orantılılık* ise hakka getirilen sınırlama ile amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir.

33. Anayasa Mahkemesi 4/12/2024 tarihli ve E.2024/6, K.2024/204 sayılı kararında, 492 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin karar ve ilam harçlarının dörtte birinin peşin, geri kalanının kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ödeneceğini düzenleyen birinci cümlesini "*davalısı harçtan muaf olan davalar*" yönünden incelemiş ve söz konusu cümlelerin Anayasa'nın 13., 35. ve 36. maddelerine aykırı olmadığına karar vererek iptal talebini reddetmiştir.

34. Anılan kararda davacının nispi karar ve ilam harcının dörtte birini peşin olarak ödemekle yükümlü tutulmasının yargı mercilerine gereksiz talepler yöneltilmesini belirli oranda önleyebileceği, bu yönüyle peşin harç ödeme yükümlülüğünün mahkemelere yöneltilen gereksiz talepler nedeniyle yargının iş yükü altında bırakılmasının önlenmesi amacını gerçekleştirmek için elverişli olduğu belirtilmiş, belirli davalarda nispi karar ve ilam harcının alınmasını öngörmenin yanı sıra bu harcın ödenme zamanını belirlemenin de kanun koyucunun takdirinde olduğu, dolayısıyla peşin harç ödeme yükümlülüğünün söz konusu amaca ulaşma bakımından gerekli olmadığına söylenemeyeceği ifade edilmiştir (AYM, E.2024/6, K.2024/204, 4/12/2024, §§ 30, 31).

35. Kararda, nispi karar ve ilam harcının en yüksek oranının binde 68,31 olarak belirlendiği ve bunun yalnızca dörtte birinin peşin, kalan kısmının ise kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenmesinin öngörüldüğü, bu durumda kanun koyucunun takdir yetkisini davacı üzerinde anılan harcın yaratacağı baskıyı mümkün olduğunca azaltacak yönde kullandığının kabul edilmesi gerektiği, peşin harcın davacı tarafından bir süre sonra geri alınabildiği ve davacının sunulan adalet hizmetinden yararlandığı gözetildiğinde davacının nispi karar ve ilam harcı olarak ödediği tutardan belirli bir süre mahrum kalmasının tek başına katlanılamayacak bir külfet olarak nitelendirilmesinin mümkün olmadığı ve peşin harç ödenmesini öngören düzenlemenin orantılılık ilkesine aykırı olmadığı sonucuna varılmıştır (AYM, E.2024/6,

K.2024/204, 4/12/2024, §§ 33-35). Kararda ekonomik gücü olmayanların 6100 sayılı Kanun'un 334. maddesi uyarınca adli yardım kurumundan yararlanabileceği, bu yönüyle ekonomik gücü zayıf kişilere aşırı bir külfet yüklemesini engellemeye yönelik bir güvencenin bulunduğu da vurgulanmıştır (AYM, E.2024/6, K.2024/204, 4/12/2024, § 37).

36. Bu kapsamda anılan kararda mahkemeye erişim hakkına ilişkin olarak yapılan değerlendirmeler mülkiyet hakkı açısından da geçerli olduğundan itiraz konusu kural bakımından söz konusu karardan ayrılmayı gerektirir bir durum bulunmamaktadır.

37. Bununla birlikte kuralla mülkiyet hakkına getirilen sınırlamanın davanın kabulü halinde harcın nihai yüklenicisi olan davalı yönünden de değerlendirilmesi gerekir. Bu itibarla temel hak ve özgürlüklerin kanunla sınırlanmasına ve meşru amaca ilişkin olarak davacı yönünden yapılan değerlendirmeler davalı açısından da geçerlidir.

38. Öte yandan davanın aleyhine sonuçlanması durumunda davalının, harcı ödemekle yükümlü kılınacağını öngörebileceği gözetildiğinde kuralla ödenmesi öngörülen nispi harcın uyuşmazlığın dava açılmadan çözülmesine katkı sağlayacağı açıktır. Dolayısıyla kuralın anılan meşru amaca ulaşmak bakımından elverişli olduğu kanaatine varılmıştır.

39. Ayrıca daha hafif bir araçla söz konusu amaca ulaşılabilmesi söylenemediğinden kuralın gerekli olduğu, harcın oranının yüksek olmadığı da dikkate alındığında kuralla ödenmesi öngörülen nispi harcın davalıya aşırı bir külfet yüklenmediği anlaşılmaktadır. Bu itibarla kuralla elde edilmek istenen kamusal yarar ile davalıya yüklenen külfet arasında bir dengesizliğin bulunmadığı ve kuralın davalı yönünden de ölçüsüz bir sınırlamaya sebep olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

40. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 13., 35. ve 36. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

IV. HÜKÜM

2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) Sayılı Tarife'nin "(A) Mahkeme Harçları" başlıklı bölümünün "III – Karar ve ilam harcı" başlıklı fıkrasının "I. Nispi harç" başlıklı bendinin (a) alt bendinin "el atmanın önlenmesi davaları" yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE 6/11/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Esas Sayısı:2025/166
Karar Sayısı:2025/219

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI